ئاژانسی(موتەبع) بریارەکانی نزدهەمین دانیشتنی ئاسایی ئەنجومەنی وەزیران بڵاودەکاتەوە

سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران محەمەد شیاع سودانی، ئەمڕۆ سەرۆکایەتی نزدهەمین دانیشتنی ئاسایی ئەنجومەنی وەزیرانی کرد.

نوسینگەی راگەیاندنی سەرۆک وەزیران بڵاویدەکاتەوە:-ئ نجومەنی وەزیران گفتوگۆ لەسەر بارودۆخی گشتی وڵات و تاوتوێی دەسێ گرنگەکان کرا لە بواری جیاجیاکاندا و باس لە بابەتەکانی سەر کارنامەکە کرا و بڕیار و ڕاسپاردەی پیویستیان لەسەر درا.

لە بواری ڕێکخستنی وەبەرهێنانی سامانی نەوت و کاری کەمپانیاکانی وەبەرهێنان لەم کەرتەدا، ئەنجومەنی وەزیران ڕاسپاردەکانی لیژنەی فەرمانی دیوانی پەسەند کرد (3ی ساڵی 2024) سەبارەت بە پاڵاوتگەی وەبەرهێنانی کەرکوک و ڕاسپاردەی فەرمانگەی یاسایی لە ئەمیندارێتی گشتی ئەنجومەنی وەزیران بەم ئەم شێوەیەی خوارەوە:

1. پێویستە وەبەرهێنەر پابەند بێت بە بگەکانی یاسای وەبەرهێنان بە پاڵاوگەکان ژمارە (64) ی ساڵی 2007 و هەموارکانی و جێگیر کردنی لێئو گرێبەستەی کە لە نێوان وەبەرهێنەر و وەزارەتی نەوتدا ئەنجام دەدرێت.

2. پابەندکردنی وەبەرهەنەرەکە بە گرەبەست، کە ژەی وەرگیراوەکانی نەوتی (سپی) کەمتر نەبەت لە (80%)ی ئەو نەوتەی کە دابینکراوە بە ئەو پاڵاوتگەی کە لەسەرەو ئاماژەی پەکراوە.

3. پابەندکردبی وەبەرهەنەر بە دەنیابوون لەوەی کە چالاکییەکانی پاڵاوگەکە و بەرهەمەکانی بەگوەرەی ستاندارد نەودەوەتییەکان (EURO5) بەت.

4. وەزارەتی نەوت دانوستان لەگەڵ وەبەرهەنەرەکە بکات بە کەینی وەرگیراوەکانی ئەو نەوتە سپییانەی کە لە سەرەو ئاماژەیان پەکراوە بەگوەرەی ئەوەی لە یاساکەدا هاتووە و بە شەوەیەک کە داهاتی ئابووری بە وەزارەت بەدەست بهەنەت و بە نرخ و پەوەر پەسەندکراوەکان لەلایەن کەمپانیای بەبازاڵکردنی نەوت (SOMO) و کەمپانیای دابەشکردنی بەرهەمە نەوتییەکانەو، لەگەڵ جەختکردنەو لەوەی کە نمونەی پەشکەشکراو (O.O.B) پەویستی بە ڕەچاوکردنی تەچوونی وەبەرهەنان نییە وەک فاکتەرەکی سەرەکی، چونکە پەژەکە بە خاوەندارەتی وەبەرهەنەر دەمەنەتەو و بەراورد دەکرەت لەگەڵ نرخە نەودەوەتییەکان یان باوەکان مەگەر سروشتی وەبەرهەنانەکە لە (O.O.B) ەو بگەدرەت بە دەکرەت هەژمار وەبەرهەنانەکەدا تەمەنی لەگەڵ و دەگیرەت لەبەرچاو گەانەو ماوەی وەک کە (B.O.T)،.

5. وەزارەتی نەوت بەدواداچوون بە جەبەجەکردنی پەژەکە بکات بەپەی یاسا و بەگەکانی گرەبەستە واژەکراوەکان.

6. وەزارەتی نەوت هاوکاری وەبەرهەنەرەکە بکات بە بەدەستهەنانی پاڵپشتی و هاندانی پەویست لەلایەن وەزارەت و دەستەی وەبەرهەنان و وەزارەتە پەیوەندیدارەکانی دیکەو بەمەبستی خەراکردن لە دروستکردنی پەژەکە بەهەی گرنگییەکەیەو لە دابینکردنی وەرگیراوەکانی نەوت بە پارەزگاکانی باکوور و هەرەمی کوردستان و پەرەپەدانی پارەزگای کەرکوک لە ەووی ئابووریەو.

7. وەزارەتی نەوت لەکەینەو بکات لە ئەوەی کە توانای پەژەکە (150) هەزار بەرمیل بەت بەگوەرەی ئەو دیزاینانەی کە لەبەردەستیاندایە، دوای هەژمارکردنی بودجەی ئەو نەوتەی کە لە کەرکوک بەردەستە.

هەر لە ەووی وزەو، ەاسپاردەی ئەنجومەنی وەزاری بە خزمەتگوزارییە کەمەایەتییەکان (24006 خ) پەسەندکرا، کە جەبەجەکردنی وەزارەتی نەوت/کەمپانیای سەمە و ئەوەی لە بەیاری ئەنجومەنی وەزیراندا هاتووە (23559ی ساڵی 2023) نیشان دەدات بە گرەبەستکردنی ەاستەوخە لەگەڵ (کەمپانیای گواستنەوەی نەوتی عەراق سەر بە وەزارەتی نەوت و کەمپانیای گشتی گواستنەوەی دەریایی سەر بە وەزارەتی گواستنەو) بە گواستنەو و عەمبارکردنی بەرهەمە نەوتییە هەناردەکراوەکان بە بەی (70%) بە کەمپانیای گواستنەوەی نەوتی عەراق و (30%) بە کەمپانیای گشتی گواستنەوەی دەریایی، تایبەت بە هەموو قەناغەکانی کار (گواستنەو و عەمبارکردن)ی بەرهەمە نەوتییەکان بە ڕەگای جەراوجەر.

سەبارەت بە پرەژە دواکەوتووەکان و یەکلاییکردنەوەی دەسیەکانیان و ئامادەکردنی پەداویستییەکانی تەواوکردنیان، ئەنجومەنی وەزیران ئەمانەی خوارەوەی پەسەند کرد:

1- زیادکردنی بڕی یەدەک لە بەندەرایەتی پردی کارزیین لە پارێزگای واست.
2- زیادکردنی تێچووی پڕۆژەی (دروستکردنی پردی دووەمی کوت و نزیکبوونەوەکانی لە پردی کارزیین و هێڵگای پشتوێنی بە درێژی 30 کم).
3- زیادکردنی بڕی یەدەگ و تێچووی گشتی پڕۆژەی (گۆشەپەدانی باب ئێلخان و باب بەغدا بە درێژی 7 کم) ، لێچوارچێوەی پڕۆژەی (قیرتاوکردن و پڕێپەدانی شەقامەکان لە ناوەندی کەربەلا / م3 و دروستکردنی هێڵگای بەستنەوەی باشوور / م2 و هووپشکردنی جێگەی کورە و لقەکانی لە ناوەندی پارێزگا / قەناغی یەکەم).
4- زیادکردنی تێچووی گشتی پڕۆژەی دابینکردنی مەحاویلە بتوانایی (31.5) MVA لە ناوەندی قەزای سوق شیوخ / پارێزگای زیقار.
5- زیادکردنی تێچووی گشتی و ڕۆژەی یەدەگ بە بەندەرایەتی کاری تەواوکەری پڕۆژەی (دروستکردنی بینایەکی چەند نهەمی لەگەڵ بانکێک لە ناوەندی وەزارەتی ناوخۆ).
6- نوێکردنەوەی پێکهاتەی (خزمەتگوزاری ئاوەڕۆکاری بە پڕۆژەی هێڵگای گۆشەپەدان) لێچوارچێوەی پڕۆژەکەدا (ئامادەکردنی دیزاین و ورد بینی کردن بە کارە تەواوکەرەکانی پڕۆژەکانی هەڵی شەمەندەفەر) ، و زیادکردنی تێچووی گشتی پڕۆژەکەی سەرەوە.

ئەنجومەنەکە ڕێزامەندی دەربڕی لەسەر هەموارکردنەوەی بڕیارێکی (24207ی ساڵی 2024) سەبارەت بە پەسەندکردنی ئاسپاردەی ئەنجومەنی وەزیرانی ئابووری پێیوەست بە ئاسپاردەکانی لیژنەی فەرمانی دیوانی (23942) سەبارەت بە قەرزی بیانی، بە ئەوەی بەم شێوەیە بێت:
1- هەوڵشاندنەوەی بڕگەی دووەم کە پڕۆژەکانی قەرزکردنی دواکەوتوو لەخۆدەگرێت، کە پێشنیاری هەوڵشاندنەوەی کراوە تایبەت بە پڕۆژەی ئاوەڕۆی خالیدیە و لەلایەن ئاژانسی گۆشەپەدانی فەڕەنسی کاتەی ئەو تا ،کراوە دیاری 2024 ساڵی بە دۆلار ملیۆن 10 تێرخانکردنی و کراوە پارەدار بوو (AFD) پڕۆژەکە پێداچوونەوەی بە دەکرێت و دانوستانەکان لەگەڵ لایەنی فەڕەنسی تەواو دەکرێت.
2- هەموارکردنەوەی ئەو بڕە پارەیەی کە لە دڤقی ماددەی (2 / کورتهێنان / 1/ ب – 11) ی یاسای بودجەی فیدراڵیدا جێگیر کراوە بە دارایکردنی (پڕۆژەی ئاوەڕۆی شاری حەمزە) ، بە بڕی یەک ملیۆن دۆلار بە بڕژەوەندی وەزارەتی ئاودانکردنەوە و نیشتەجێبوون و شارەوانی و کارە گشتییەکان و تێرخانکردنی 10 ملیۆن دۆلار بە پڕۆژەی ئاوەڕۆی خالیدیە بە بڕژەوەندی وەزارەتی ئاودانکردنەوە و نیشتەجێبوون و شارەوانی و کارە گشتییەکان.
3- لە ئێگەری ڕێکنەکەوتن لەگەڵ لایەنی فەرەنسی، ئەوە هەردوو پڕۆژەکە کە بابەتی توێژینەوەن، دەخرێنە چوارچێوەی بودجەی وەبەرهێنانی وەزارەتی ئاودانکردنەوە و نیشتەجێبوون و شارەوانییەکانەوە.

لە چوارچێوەی بەدواداچوون بۆ بارودۆخی ناوچەی شەنگال و ئاوەدانکردنەوەی ناوچە ئازادکراوەکان، ئەنجومەنی وەزیران ڕێزامەندی دەربڕی لەسەر هەموارکردنەوەی بڕگەی (6) ی بڕیاری ئەنجومەنی وەزیران (24043) ی ساڵی 2024ی بۆ ئەوەی بەم شێوەیەی خوارەوە بێت:

1- هەڵوەشاندنەوەی تەرخانکردنی ئەو دوو پارچە زەویەی کە لە بڕگەی (6) ی بڕیاری ئەنجومەنی وەزیراندا هاتووە (24043ی ساڵی 2024) لە وەزارەتی ئاوەدانکردنەوە و نیشتەجێبوون و شارەوانییەکان و کارە گشتییەکان و گەیاندنەوەی خاوەندارێتییەکانیان بە بڕیاردەرایەتی شارەوانی شەنگال/ پارێزگای نینەوا.

2- پێدانی ئامارەکی ورد بە وەزارەتی کێڵ و کێچبڕان لە پارێزگای نینەوا و سندوقی ئاوەدانکردنەوەی شەنگال و دەشتی نینەوا لەسەر ژمارەی خێزانە ئاوارەکانی قەزای شەنگال کە لە کەمپەکاندا نیشتەجێن، بە ئامانجی سوود وەرگرتن لێیان لە ئامادەکردنی دیزاین بۆ کەمپی نیشتەجێبوون و دیاریکردنی ژمارەی یەکەکانی نیشتەجێبوونی شایستە کە پێویستە بڵیان بردرێست بێت.

3- پارێزگای نینەوا و سندوقی بنیاتنانەوەی دەشتی شەنگال و نینەوا و سندوقی بنیاتنانەوەی ناوچە ئازادکراوەکان لە تیرەر، ئەو جێبەجێ بکەن کە لە بڕیاری ئەنجومەنی وەزیراندا هاتووە (24043 ی ساڵی 2024) و بریتییە لە: (دروستکردنی کەمپی نیشتەجێبوون لەسەر ئەو دوو پارچە زەویەی کە بابەتی توێژینەوەن، لە تەرخانکردنی دارایی بڕدرێستە لە چوارچێوەی یاسای بودجەی گشتی فیدرالی (13 ی ساڵی 2023).

بەمبەستی دابینکردنی پشتیوانی تەواو بۆ هەڵە چەکدارەکان، ئەنجومەنەکە ڕێزامەندی دەربڕی لەسەر تەرخانکردنی بڕی (56.375) ملیار دینار لەلایەن وەزارەتی دارایی‌یەوە بۆ وەزارەتی بڕگری بۆ کارە پێویست و گرنگەکانی چاککردنەوە بۆ پاپشتیکردنی یەکەکانی سوپا لە چوارچێوەی بودجەی وەزارەتی بڕگری و بۆ هەماهەنگی لەگەڵ وەزارەتی پلاندانان.

سەبارەت بە ڕەکخستنی کارەکانی کرێکارانی بیانی، ئەنجومەنەکە ڕاسپاردەکانی لیژنەی فەرمانی دیوانی پێسند کرد (23602) سەبارەت بە دیراسەکردنی ماوەی خۆگونجاندنی دەخی یاسایی سەرپێچیکارانی بیانی کە لەلایەن وەزارەتی ناوخۆوە پشکشکرا لە 24 شوباتی 2024، بە ڕەچاوکردنی بڕچوونی ئەمینداریەتی گشتی ئەنجومەنی وەزیران.

لە بواری وەبەرهێنان و ڕەکخستنەوەیدا، ئەنجومەنی وەزیران ڕێزامەندی دەربڕی لەسەر دەستاتدان بە سەرکی دەستەی وەبەرهێنانی بۆ وەکالەت بە دانوستاندن و واژۆکردنی هەموارکردنی پێناسەی ئەو هەرەمەی کە لە ڕەکەوتنەکەدا ئاماژەی پێکراوە (هاندان و پاراستنی وەبەرهێنان لە نێوان حکومەتی

کماری عراق و حکومتی شانشینی عربی سعودی) لسر بنمای بگکانی دستوور، بە مرجک بشکی دانبەاو بت لو ککوتنی کە لە سرو ئاماژی پکراو و شنووسی ککوتنکە دوای واژکردنی لە نوان هردوو واتدا وانی ئنجومنی نونران بکرت بە تواوکردنی کار یاساییکانی پسندکردنی، وک ئوی لە یاسای گربستکردنی پیماننامکانە (35ی سای 2015)دا هاتوو.

وک پزانینک بە ئو دستکوتی کە پاوانانی هبژاردی ئمپیمان بدستیان هناو لە سرکوتن بە ئمپیادی پاریس 2024، ئنجومنی وزیران زامندی دربی لسر زلنان لە یاریزانانی هبژاردی تپی پی ئمپی بە پارچە زوی نیشتجبوون بخایی و بە ووبری (200 متر 2) و بخشینی مانگانی 400 هزار دینار بە هر یککیان بپی ماددی 3 / دووم-ج، لە یاسای بخشینی ورزشوانانی پاوان و پشنگ (6ی سای 2013)؛ ، بە بدستهنانی پلی سیم لە جامی ئاسیای خوار تمنی (23) سا و سرکوتنیان بە خولی یاریی ئمپیکان لە پاریس، هروها زامندی درا لسر زگرتن لە ستافی مشق و اهنانی هبژاردی تپی پی ئمپی عراقی بە پارچە زوی نیشتجبوون بە ووبری (200 م 2) بە هر یککیان زلنان لە برزکروی قورسایی عراقی (علی عمار یوسر) کە زوییکی 200 م 2 ببنی سرکوتنی بە ئمپیادی پاریس، بدرکردنی ئو کسانی کە لە سرو ئاماژیان پکراو لە هردوو مرجی شونی لدایکبوون و پکردنوی بننامیکی تایبتی للایەن ئو کسانو کە لە سرو ئاماژیان پکراو، هاوژینکانیان یان منداکانیان کە تمنیان خوار 18 سا، خاونی زوی نیشتجبوون یان یکی نیشتجبوون نین لە دوتو.